Autorski Tygodnik Matematyczny
JAROSŁAWA WRÓBLEWSKIEGO

TRAPEZ

Nr 55 (15/2016)

Piątek, 15 kwietnia 2016 r.

Łamigłówki i zadania na weekend

W łamigłówkach **432–436** oprócz tworzenia liczb z podanych cyfr wolno użyć w dowolnej ilości pięciu działań (dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie, potęgowanie), silni, pierwiastka kwadratowego oraz nawiasów dla oznaczenia kolejności działań.

432. Zapisz liczbę 41 używając cyfr 2, 3 i 5 (każdej tylko raz).

433. Zapisz liczbę 42 używając cyfr 2, 3 i 5 (każdej tylko raz). Podaj dwa istotnie różne rozwiązania.

434. Zapisz liczbę 56 używając cyfr 2, 3 i 5 (każdej tylko raz).

435. Zapisz liczbę 245 używając cyfr 2, 3 i 5 (każdej tylko raz).

Facebookowy konkurs Trapezu – Zadanie Tygodnia

436. Zapisz liczbę 3905 używając cyfr 1, 2, 3, 3 i 5.

Zadania wokół chińskiego twierdzenia o resztach

437. Znajdź liczby całkowite dodatnie a, b, c spełniające równanie

$$a^3+b^5=c^6\,.$$

438. Udowodnij, że istnieje 2016 kolejnych liczb całkowitych dodatnich, z których żadna nie jest postaci a^2b^3, gdzie a, b są liczbami całkowitymi.

Rozwiązania zadań 426–431

426. $25=\left(\sqrt{8+8}\right)!+1$

427. $8192=\sqrt{2^{4!}}\cdot 2=\sqrt{2^{4!+2}}$

428. $204=\dfrac{7!}{4!}-6=\sqrt{\sqrt{\sqrt{6^{4!}}-7!}}$

429. $204=\sqrt{8!+6^4}$

430. Zgodnie z warunkami zadania liczba n powinna spełniać następujący układ kongruencji:

$$\begin{cases} n \equiv 3 \pmod{4} \\ n \equiv 5 \pmod{6} \\ n \equiv 7 \pmod{10} \\ n \equiv 11 \pmod{14} \\ n \equiv 13 \pmod{22} \\ \dots\ \dots\ \dots\ \dots\dots\dots \\ n \equiv p_{k+1} \pmod{2p_k} \\ \dots\ \dots\ \dots\ \dots\dots\dots \\ n \equiv 97 \pmod{178} \\ n \equiv 101 \pmod{194} \end{cases}$$

Powyższy układ kongruencji ma rozwiązanie na mocy chińskiego twierdzenia o resztach w wersji ogólnej przedstawionej na końcu tego numeru Trapezu. W celu sprawdzenia założeń tego twierdzenia należy zauważyć, że dla $1\leqslant i<j\leqslant 25$ mamy $\mathrm{NWD}(2p_i,\,2p_j)=2$ oraz $p_{i+1}\equiv p_{j+1} \pmod{2}$.

Jak zwykle przyjęliśmy, że p_k oznacza k-tą liczbę pierwszą.

431. Zauważmy, że w danym w zadaniu równaniu

$$a^4+b^5=c^6 \tag{1}$$

stosunek sumy do pierwszego składnika jest kwadratem liczby wymiernej. Za punkt wyjścia weźmy więc równość, która ma taką właśnie własność, np. $1+3=4$. Mnożąc tę równość przez $2^p\cdot 3^q$ otrzymujemy

$$2^p\cdot 3^q+2^p\cdot 3^{q+1}=2^{p+2}\cdot 3^q\,. \tag{2}$$

Dla uzyskania rozwiązania równania (1) postaramy się dobrać takie p i q, aby dopasować odpowiednie elementy równości (2) do równania (1). W tym celu poszukamy liczb p i q spełniających następujące układy kongruencji:

$$\begin{cases} p & \equiv & 0 & \pmod 4\\ p & \equiv & 0 & \pmod 5\\ p+2 & \equiv & 0 & \pmod 6\end{cases} \qquad \begin{cases} q & \equiv & 0 & \pmod 4\\ q+1 & \equiv & 0 & \pmod 5\\ q & \equiv & 0 & \pmod 6\end{cases}$$

Nietrudno zauważyć, że powyższe układy kongruencji są spełnione przez $p=40$ oraz $q=24$, co prowadzi do następującego rozwiązania równania (1):

$$a=2^{10}\cdot 3^6\,,\qquad b=2^8\cdot 3^5\,,\qquad c=2^7\cdot 3^4\,.$$

Uwaga: Próba uzyskania rozwiązania równania (1) z równości $2^p+2^p=2^{p+1}$ skończy się niepowodzeniem, dostaniemy bowiem do rozwiązania układ kongruencji

$$\begin{cases} p & \equiv & 0 & \pmod 4\\ p & \equiv & 0 & \pmod 5\\ p+1 & \equiv & 0 & \pmod 6\end{cases}$$

Powyższy układ nie ma rozwiązania, gdyż pierwsza kongruencja wymaga, aby liczba p była parzysta, podczas gdy z ostatniej kongruencji wynika nieparzystość liczby p.

Chińskie twierdzenie o resztach w π-gułce (wersja ogólna)

Chińskie twierdzenie o resztach (w wersji ogólnej) brzmi następująco:
Niech k będzie liczbą całkowitą dodatnią i niech dane będą liczby całkowite dodatnie m_1, m_2, m_3, …, m_k oraz liczby całkowite r_1, r_2, r_3, …, r_k spełniające warunek

$$r_i\equiv r_j \;(\text{mod NWD}\,(m_i,\,m_j)) \qquad \text{dla} \quad 1\leqslant i<j\leqslant k\,.$$

Wówczas układ kongruencji

$$\begin{cases} n & \equiv & r_1 & (\text{mod } m_1)\\ n & \equiv & r_2 & (\text{mod } m_2)\\ n & \equiv & r_3 & (\text{mod } m_3)\\ \dots & \dots & \dots & \dots\dots\dots\\ n & \equiv & r_k & (\text{mod } m_k)\end{cases}$$

ma rozwiązanie całkowite n. Co więcej, istnieje dokładnie jedno rozwiązanie nieujemne $n<\text{NWW}\,(m_1,\,m_2,\,m_3,\,\dots,\,m_k)$, a wszystkie pozostałe rozwiązania całkowite uzyskuje się z niego przez dodanie/odjęcie wielokrotności $\text{NWW}\,(m_1,\,m_2,\,m_3,\,\dots,\,m_k)$.

Bez użycia kogruencji możemy wyrazić to następująco: Jeżeli zażyczymy sobie, że liczba n ma dawać przy dzieleniu przez m_i resztę r_i dla $i=1,2,3,\dots,k$, to takie życzenia daje się zrealizować, o ile nie stoją one w oczywistej sprzeczności, jak na przykład jednoczesne żądanie, że liczba n ma być parzysta i nieparzysta (zobacz uwagę do rozwiązania zadania **431**).